

تصویر متفاوت زن در «رحیل»

محمد امین نجفیان

کارشناس

سریال‌های تاریخی از ژانرهای مورد علاقه مردم است که اگر به درستی نوشته و اجرا شود، می‌تواند مخاطبان گسترده‌ای داشته باشد. البته ساخت سریال‌های تاریخی به دلیل پرهزینه، پرحمت و زمانبر بودن، چندان مورد علاقه کارگردانان نیست و بیشتر متمایل به کارهای راحت و با هزینه اندک هستند. اما بدون روایت تاریخ، هیچ ملتی نمی‌تواند به قله برسد و روایت گذشته، مقدمه ترسیم آینده و رسیدن به اهداف است.

شبکه سوم سیما این روزها سریال رحیل را روانه آنتن کرده که از سریال‌های تاریخی این شبکه محسوب می‌شود. چند وقت بود خلأ سریال‌های تاریخی در تلویزیون احساس می‌شد که عشق کوفی و سریال رحیل، این خلأ را رفع کردند و دوباره فضای تاریخی در آنتن تلویزیون پررنگ شد.

سریال تاریخی رحیل، روایتی از پایان دوران قاجار و ابتدای پهلوی به مخاطب ارائه می‌کند. این مجموعه قصه‌ای زنانه دارد و روایتگر فردی به اسم «مها» و از دربار قاجار است که تلاش می‌کند دیگر زنان اندرونی را با خود متحد و یک تعزیه عاشورایی اجرا کند.

کارگردانی مجموعه رحیل، مسعود آب‌پرور است که پیش از این کارهایی مثل مستوران و هوش سیاه را از او دیده‌ایم.

آب‌پرور درباره نقش اصلی این سریال گفت: «مها، نماینده زن ایرانی است که کربلا را به نوعی درک کرده و درس آزادگی را از سرور شهیدان الگو می‌گیرد. انگار از یک مکتبی آمده که نمی‌تواند ظلم را تحمل کند و دنبال احقاق حقوقش است. همین هم او را با چالش‌هایی روبه‌رو می‌کند. از زمانی که مها وارد این دوره تاریخی می‌شود، رسالت خود می‌بیند که یک تعزیه راه بیندازد.»

مجموعه رحیل تلاش کرده روایت متفاوتی از زن ایرانی ارائه کند. ایده ساخت این سریال برای حدود دو سال قبل است که تلاش شده روایتی کلیدی را با محوریت مقاومت زن مسلمان به تاسی از فرهنگ عاشورا و حضرت زینب (س) جلوی دوربین ببرد. زنی که در مقابل ظلم و ستم دوران ابتدای پهلوی و روی کار آمدن رضاخان بی‌تفاوت نبود و برخی را با خود همراه کرد. در این میان که دشمن تلاش دارد روایتی وارونه از زن ایرانی ارائه کند ساخت رحیل یک فرصت ارزشمند برای ارائه الگوی مناسب به جامعه و نسل جدید است و این‌که زن ایرانی در تاریخ معاصر چگونه بوده و با روایت دشمن چه میزان فاصله دارد.

«بازپرس» ولدت کشف معمای ماجراهای واقعی

تولید سریال درباره پرونده‌های فساد اقتصادی با رویکرد

مهدی امیدی

روزنامه‌نگار

عدالت‌جو و حمایت از حقوق مردم، در سال‌های اخیر به یک جریان در تولید سریال‌های تلویزیونی تبدیل شده است. بعد از «گاندو» که با موضوع آقا زاده‌های سوءاستفاده‌گر شروع شد و «خانه امن» که فساد اقتصادی را موازی با تروریسم نظامی به تصویر کشید و «تمام رخ» که به ترور اقتصادی پرداخت، این بار «بازپرس» سراغ برخی از پرونده‌های مشهور فساد و اختلاس رفته است.

اتفاق جدید و بدیع و البته جسورانه در سریال بازپرس اشاره غیرمستقیم آن به برخی موضوعات و افراد واقعی با انتخاب اسامی شبیه به آنهاست. به‌طور مثال...

و به سرنخ خیلی از تعاملات و ساختارهای غلط در پشت صحنه سینما و نمایش خانگی پی ببرد. وا داشتن مخاطب به رمزگشایی و کشف مابه‌ازاهای واقعی در سریال بازپرس موجب پویایی و فعال شدن مخاطب در مواجهه با یک برنامه تلویزیونی است. این رویکرد قیلا در فصل اول سریال گاندو هم رخ داده بود و در آنجا هم شخصیت مایکل هاشمیان، به پرونده جیسون رضاییان اشاره داشت. تجربه نشان داده است که این تمهید - شبیه‌سازی ماجراها و شخصیت‌ها به واقعیات - موجب گرما و جریان‌سازی مجموعه‌های تلویزیونی می‌شود.

البته سریال بازپرس به افزایش سواد حقوقی و قضایی مخاطب هم منجر می‌شود. این سریال در برخی قصه‌های فرعی و جزئیاتش باعث می‌شود مردم با زوایایی از آموزه‌های حقوقی هم آشنا شوند. مثلاً در این سریال با طرح ماجرای دختر جوانی که با آسیب فیزیکی خواستگارش مواجه است، یک موضوع حقوقی هم آموزش داده می‌شود و خانم‌ها متوجه می‌شوند که در چنین شرایطی از چه حقوقی برخوردار هستند.

اما اتفاق جدید و بدیع و البته جسورانه در سریال بازپرس اشاره غیرمستقیم آن به برخی موضوعات و افراد واقعی با انتخاب اسامی شبیه به آنهاست. به‌طور مثال، انتخاب نام «بانک فردا» در این سریال، به‌طور مشخص، داستانی واقعی درباره پرونده فساد یکی از بانک‌های خصوصی با نامی شبیه به نام انتخابی در این سریال است یا «امانی» که اتفاقا دستی هم در تولید فیلم دارد، ماجرای یک تهیه‌کننده و سرمایه‌گذار اختلاس‌گرا روایت می‌کند که چند سال قبل به واسطه سریال «شهرزاد» سروصدای زیادی به پا کرد! آنچه تحت عنوان صندوق کاوش در این سریال نمایش داده می‌شود هم اتفاقات چند سال قبل صندوق ذخیره فرهنگیان است که به تهیه‌کننده مذکور ارتباط داشت. البته در این سریال، جزئیات بیشتری هم براساس واقعیات، دراماتیزه شده است. مثلاً روابط و نشست و برخاست‌های امانی، تهیه‌کننده مبتلا به فساد مالی با برخی بازیگرها و اهالی سینما، قطعات یک جورچین هستند که مخاطب با کنار هم گذاشتن آنها در ذهنش می‌تواند برخی معماها را حل کند

این سریال، پیچیدگی و تهدیدات حول رسیدگی به این‌گونه پرونده‌ها را نشان می‌دهد. این‌که مجاری پشت پرده چنین چالش‌هایی برای دستگاه قضا و همچنین افراد دخیل و مسئول در آنها فراتر از اخبار و گزارش‌هایی است که در روزنامه‌ها می‌خوانیم، طوری که گاهی حتی جان خانواده قاضیان یا بازپرس‌هایی که متعهدانه قصد به دام انداختن مفسدان را دارند به خطر می‌افتد. سریال بازپرس به کارگردانی احمد معظمی هم با محوریت زندگی خصوصی و شغلی صدرا در جایگاه یک بازپرس رسیدگی به مفاسد اقتصادی در قوه قضاییه، به رونمایی دراماتیک از هزار توی خفناک و پریپیچ و خم پرونده‌های فساد مالی و اختلاس می‌پردازد. زندگی خصوصی یک بازپرس دادگستری جذابیت زیادی دارد. چون فعالان عرصه قضا - به‌ویژه قاضیان و بازپرس‌ها - به دلیل جنس و جایگاه شغلی خاص‌شان، از نظر برخی، مرموز به نظر می‌رسند. این سریال به حریم شخصی یکی از اعضای این صنف رفته و روابط خانوادگی، عاطفی و تعاملات خویشاوندی‌اش را به تصویر کشیده است. صدرا حسینی، قهرمان داستان مشغول رسیدگی به یک سوءاستفاده مالی است اما در مسیر تحقیقات و کاوش‌هایش به یک تهیه‌کننده صاحب‌نفوذ و دارای قدرت مالی و رسانه‌ای بر می‌خورد که کارش را دشوار می‌کند!